

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Константин Василев Пехливанов, Юридически факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Административно право и административен процес)

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Административно право и административен процес) с автор проф. д-р Дарина Пеева Зиновиева и наименование „Тълкуване в публичното право“

Основание за представяне на становището: заповед за назначаване на научно жури в процедура по защита на дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките“ съгласно Заповед РД-21-1958/12.11.2024 на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ и решение на научното жури по Протокол № 1 от 13.11.2024 г.

Уважаеми членове на научното жури,

Представям изводите си по съществуващото на процедурата, доколкото по допустимостта на защитата на дисертационния труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“ с наименование „Тълкуване в публичното право“ и автор проф. д-р Дарина Пеева Зиновиева вследствие изпълнение на минималните национални изисквания научното жури се произнесе с решение по Протокол № 1 от 13.11.2024 г.

1. Характеристика на труда в цялост.

Дисертационния труд представлява цялостно научно изследване, посветено на тълкуването в публичното право. Такива научни изследвания има в Обща теория на правото, но в областта на Публичното право цялостен труд не ми е известен, намирам го нов, оригинален и приносен.

Представеният за придобиване на НС „доктор на науките“ дисертационен труд е в общ обем от 413 страници. Структурата на дисертацията включва въведение, три части, заключение, библиография и списък на ползваните съдебни актове. Същинският аналитичен текст на трите части е 393 страници. Декларирана е актуалност на труда към м. септември 2024 г. Направени са 508 бележки под линия. Разгледани са 120 съдебни акта и са цитирани са над 130 източника в правната литература. Извършен е пълен преглед и внимателен анализ на натрупаната преди труда доктрина.

2. Предмет на изследване на частите на дисертационния труд.

Във въведението авторът определя като предмет на изследване на дисертационния труд проявените специфики в настоящето време при прилагането на материалното и процесуалното право, като се поставя за цел – да се обобщят отговорите на възникнали въпроси в тълкуването или да се поставят на дискусия и да се изрази мнение по все още проблемни тези, свързани с тълкуването в публичното право. Авторът заявява, което изглежда оправдано, че акцентира върху тълкуването на новите принципи на европейското административно право и процес и взаимовръзката с другите отрасли на правото, особено върху тълкувателната дейност при наслагването на нормите на ЕС над националните и спецификите, които авторът намира за съществени и които са се проявили в периода от влизането на България в ЕС до сега.

Част първа е посветена на въпросите относно тълкуването на материалноправните

норми в публичното право. Приносно намирам тук изследването върху особените видове правилници в рамките на ведомствата, които авторът нарича „специфични източници“ (с. 15). Юридически точно и практически полезно е разграничаването между административното и административнонаказателното право с очертаване на спецификите на тълкуването във втория отрасъл, при който принципно се променят регулираните обществени отношения. Нещо повече, авторът проследява ролята на тълкуването в прилагането на административната принуда в широк смисъл – наказване (тесен смисъл), принудителни мерки по различни закони (при което е анализирана натрупаната съдебна практика), изпълнение на административни актове по принудителен ред.

Новост, каквато не съм срещал, е открояването на понятието „тълкувателна компетентност“ с изследване на релевантна съдебна практика, макар че не споделям предложението *de lege ferenda* за въвеждане в АПК на нов вид тълкувателен административен акт. Поддържам предложението за изменение на чл. 99 АПК с добавяне на ново основание за възобновяване - при нарушение на чл.54, ал.1, т.4 АПК, когато с решение на КС е отменен приложението закон“.

Подробно и прецизно е анализирана ролята на тълкуването според принципите на АПК, нормативно закрепени в него. Приносен намирам и анализа на ролята на тълкуването в конституционното право и финансовото право, което завършва логичната конструкция и отговаря на амбицията на автора да обхване въпросите на тълкуването в целия отрасъл на публичното право.

Практически приносно намирам изследването върху тълкуването, извършено от долустоящ съд на тълкувателен акт на върховен съд.

Втора част включва изследване на процесуалните специфики на тълкуването. Приносно и с практическо значение намирам изследването на това как ЕСПЧ и върховни съдилища на други държави-членки виждат понятието за „закон“ в широк смисъл и включват относимата към дадена норма натрупана съдебна практика, както и изграждането на йерархия от правни източници с оглед първичното и вторично право на съюза. Същата стойност има изследването на актове от типа „меко право“ (soft law) и актове тип „методици“, „указания“ и други, които авторът определя като „нетипични източници“ и които са ставали повод за противоречива съдебна практика. Приет е критерий обвързващо действие на тези актове, което поражда правен интерес за обжалване, който намирам практически приложим и правилен. Добро практическо изследване е направено по отношение на т.нар. „правила за добра практика“ в областта на здравеопазването. Практически важни и приносни намирам изводите на автора за тълкуване, ограничено в косвения съдебен контрол.

Подробно е изследвано тълкуването на действието на актовете на върховния съд от типа „постановление“, което може да загуби сила и без формално обявяване, с оглед промяна на материалните предпоставки в обществените отношения или съществени изменения на закона.

В Трета част авторът прави исторически анализ на развитието на тълкувателната дейност в публичното право, който е разделен на две части, съответно преди и след присъединяването на България към ЕС, като е обърнато внимание на правомощията на Съда на ЕС и изведените в неговата практика последователности на преценка. Обърнато е внимание на приложението на съвременните технологии.

В заключение:

Намирам, че представеният дисертационен труд със заглавие „Тълкуване в публичното право“ представлява научно изследване, което отговаря на изискванията на разпоредбата на чл. 12, ал. 4 и 5 ЗРАСРБ. Трудът съдържа теоретични обобщения на големи научни и научноприложни проблеми от областта на правото и представлява значителен и оригинален принос в правната наука.

Не съм установил данни за плагиатство или използване на чужди научни приноси по нерегламентиран от закона начин.

На основание изложеното, смятам, че поради качествата на дисертационния труд с наименование „Тълкуване в публичното право“ научното жури следва да присъди на проф. д-р Дарина Пеева Зиновиева научната степен „доктор на науките“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (Административно право и административен процес).

Изготвил становището

(доц. д-р Константин Пехливанов)

06.01.2025 г.
Пловдив